

<https://youtu.be/LNh9JvwMZ1s>

## **MYTER**

### **Religiøse myter er fortællinger om:**

guder og guddommelige væsners oplevelser og handlinger.

### **Myterne udtrykker forestillinger om:**

De kræfter, der styrer verden og hvordan menneskene skal forholde sig til disse kræfter og til hinanden.

### **Specielt tidsperspektiv:**

De tilhører en tid «før al anden tid», en «urtid».

### **Form:**

Den fortællende form medfører, at myterne har en dramatisk pointe. Det vil sige, at de fortæller om forandringer.

- Hvordan noget blev, som det er i dag
- hvordan noget forandrede sig fra en tilstand til en anden.

Fx hvordan guderne lærte menneskene de religiøse hemmeligheder, hvordan guderne i urtiden var de første til at så kornet, eller hvordan samfundet blev organiseret for første gang. Fortællingerne får derved en betydning som model for lignende situationer. De forbinder den virkeligheden med en forbilledlig guddommelig verden.

### **Mytetyper:**

1. skabelsesmyter: Verdensordenens, gudernes, menneskenes skabelse
2. Oprindelsesmyter: om vigtige kulturelle aspekters oprindelse:  
Normer, regler, etik, traditioner  
Samfundsindretningen / hierarkier  
Særlige vilkår ved menneskelivet: døden, seksualiteten,  
Pardannelse, emæringsmåde mv.
3. sluttidsmyter (= eskatologiske myter) (eskatos: udgang / enden)  
Proferier om denne verdensordens undergang i fremtiden.

### **Virkemåde, funktion:**

- Myterne fremstilles dramatisk gennem ritualer, og på denne måde gøres urtiden aktuel og levende (fx nadveren – dette kaldes fænomenologisk FORTID-NUTID-FREMTID). Samtidig virker dette som en påmindelse om de værdier myterne udtrykker, og at disse er bestemt fra evig tid.
- Myterne er derved med til at skabe sammenhold og fællesskab indadtil i gruppen.
- De er også særligt egnet til at forklare problemer, som det ellers er vanskeligt at få svar på, som uretfærdighed, lidelse og død, og de kan derfor give mening til den enkeltes livssituation og forhold til fællesskabet.

- Da myterne forankrer de eksisterende samfundsforhold i den guddommelige verden og den mytiske tid, er de meget hensigtsmæssige for det ideologiske magtapparat i et samfund. Myterne kan anvendes til legitimering og retfærdiggørelse af de herskende forhold. De dæmper konflikter og skjuler modsigelser ved at understrege, at de eksisterende forhold er bestemt allerede fra skabelsen. De jødiske skabelses- og syndefaldsmyter er blevet brugt til at retfærdiggøre kvindeundertrykkelse i den kristne/jødiske verden. Kastesystemet i Indien fremstår som skabt af guderne samtidig med skabelsen af jorden. På denne måde bliver disse forhold utilgængelige for kritik.

- Mange myter, specielt paradismyter og sammenbrudsmyster, kan gennem deres indhold formidle visioner om en bedre tilværelse og derved understrege svaghederne og uretfærdighederne i nutiden. I de kristne myter om tusindårsriget finder vi drømmen om det klasseløse samfund på jorden med økonomisk fællesskab og fred. Disse myter er blevet aktualiseret i handling - de har inspireret til socialt oprør.